

219

ZARZĄDZENIE MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

z dnia 19 lipca 1972 r.

w sprawie ogólnych warunków zawierania umów o prace badawcze i umów związanych z wdrażaniem wyników tych prac oraz zasad wydawania zleceń przez jednostki nadrzędne.

Na podstawie art. 384 Kodeksu cywilnego i § 1 ust. 1 pkt 2 uchwały nr 97 Rady Ministrów z dnia 27 kwietnia 1965 r. w sprawie upoważnienia naczelných organów administracji państwowej do ustalania ogólnych warunków dla określonych kategorii umów (Monitor Polski z 1965 r. Nr 23, poz. 109, z 1969 r. Nr 36, poz. 270 i z 1972 r. Nr 13, poz. 92) oraz § 6 uchwały nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się ogólne warunki umów między jednostkami gospodarki społecznej o prace badawcze i umów związanych z wdrożeniem wyników tych prac oraz ogólne warunki wydawania przez jednostki nadrzędne zleceń na prace badawcze, zwane dalej „ogólnymi warunkami umów i zleceń”, stanowiące załącznik do zarządzenia.

§ 2. Przez użyte w zarządzeniu określenia:

- 1) prace badawcze — należy rozumieć prace naukowo-badawcze, badawczo-rozwojowe i rozwojowe; prace rozwojowe — są to prace:
 - a) konstrukcyjne, techniczno-projektowe i doświadczalne, w tym budowa i próbna eksploatacja instalacji i urządzeń doświadczalnych, mające na celu sprawdzenie opracowanych założeń konstrukcyjnych, technologicznych lub aparaturowych,
 - b) dotyczące organizacji i ekonomiki przedsiębiorstw, branż lub gałęzi gospodarki narodowej,
 - c) towarzyszące pracom wymienionym pod lit. a) i b), dotyczące normalizacji (w tym w zakresie unifikacji i typizacji wyrobów, urządzeń, procesów technologicznych) oraz analizy dotyczącej czystości i zdolności patentowej;
- 2) wdrożenie wyników prac badawczych, zwane dalej „wdrożeniem” — należy rozumieć uruchomienie w skali przemysłowej po raz pierwszy w kraju produkcji nowych wyrobów lub zastosowanie nowych metod wytwarzania (nowej technologii, organizacji produkcji, mechanizacji i automatyzacji) lub usług odpowiadających kryteriom nowoczesności i społecznej opłacalności;
- 3) działalność ogólnotechniczną — należy rozumieć działalność w zakresie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, normalizacji i ochrony patentowej oraz wykonywanie innych stałych funkcji związanych z rozwojem nauki i techniki lub postępowaniem organizacyjno-ekonomicznym;
- 4) problem — należy rozumieć kompleks niezbędnych prac badawczych oraz przedsięwzięć zmierzających do osiągnięcia określonego celu praktycznego lub poznawczego bądź obu tych celów jednocześnie;
- 5) jednostka odpowiedzialna — należy rozumieć ministerstwo (urząd centralny), Polską Akademię Nauk, zjednoczenie lub inną jednostkę organizacyjną, której powierzono nadzór nad przygotowaniem planów koordynacyjnych i rozwiązaniem problemów;
- 6) jednostka koordynująca lub jednostka koordynująca II stopnia — należy rozumieć jednostkę organizacyjną wyznaczoną do koordynowania współpracy jednostek uczestniczących w rozwiązywaniu problemu;
- 7) jednostka współpracująca — należy rozumieć jednostkę wykonującą prace badawcze wchodzące w skład określonego problemu;
- 8) zlecenie — należy rozumieć polecenie jednostki nadrzędnej dotyczące wykonania określonej pracy badawczej przez jednostkę podporządkowaną;
- 9) wykonawca prac badawczych — należy rozumieć jednostki wykonujące prace badawcze, a w szczególności:
 - instytuty naukowo-badawcze,
 - placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk,
 - szkoły wyższe,
 - ośrodki badawczo-rozwojowe,
 - centralne laboratoria,
 - centralne biura konstrukcyjne,
 - zakłady badań i doświadczeń,
 - przedsiębiorstwa i zakłady produkcyjne i doświadczalne;
- 10) uchwała — należy rozumieć uchwałę nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59).

§ 3. 1. Ogólne warunki zleceń i umów mają zastosowanie:

- 1) do prac badawczych niezależnie od charakteru jednostki zamawiającej oraz jednostki wykonującej te prace (kryterium przedmiotowe);
- 2) do wdrożeń — jeżeli wykonawca pracy badawczej ma partycypować w efektach ekonomicznych wdrożenia pracy badawczej (§ 33 ogólnych warunków umów i zleceń).
 2. Jeżeli strony tak postanowią, ogólne warunki umów i zleceń mogą być stosowane:
 - 1) do działalności ogólnotechnicznej, która daje się wydzielić jako odrębne zadanie;
 - 2) do wdrożeń także w wypadku, gdy wykonawca pracy badawczej nie partycypuje w efektach ekonomicznych wynikających z wdrożenia wyników pracy badawczej.
 3. Jeżeli wykonawca pracy badawczej nie partycypuje w efektach ekonomicznych wdrożenia, określenie obowiązków stron może być zawarte w planie koordynacyjnym problemu.

§ 4. Z zastrzeżeniem przepisów o:

- 1) cenach i rozliczeniach finansowych,
 - 2) odbiorze robót,
 - 3) odpowiedzialności odszkodowawczej
- oraz z zastrzeżeniem § 5 ust. 4 ogólnych warunków umów i zleceń, strony mogą w umowach ustalać wzajemne prawa i obowiązki odmiennie, niż to jest przewidziane w ogólnych warunkach umów i zleceń, chyba że z przepisów Kodeksu

cywilnego lub z treści ogólnych warunków zleceń i umów wynika, że określone w nich prawa i obowiązki są wiążące dla strony.

§ 5. Zasady zawierania umów (wydawania zleceń) o prace badawcze dotyczące obronności i bezpieczeństwa kraju i o wdrożenie wyników tych prac mogą być w porozumieniu z Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki uregulowane odmiennie.

§ 6. 1. Z zastrzeżeniem przepisu ust. 2 i 3 do umów zawartych i zleceń wydanych przed dniem wejścia w życie zarządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Do prac badawczych zakończonych po dniu 1 stycznia 1972 r., a rozpoczętych przed tą datą, strony mogą zastosować jedną z następujących zasad rozliczeń finansowych:

- 1) podstawą rozliczenia jest cena ustalona w umowie (zleceniu), z tym jednak że:
 - a) jeżeli zysk wynikający z porównania tej ceny z ogólnym kosztem faktycznym tej pracy przekracza więcej niż o 30% kwotę zysku przewidzianą w kalkulacji wstępnej, ustaloną cenę obniża się, tak aby kwota zysku nie przekraczała tej granicy,
 - b) jeżeli ogólny koszt faktyczny pracy przekracza koszt ustalony w kalkulacji wstępnej, można bez zmiany

umowy (zlecenia) podwyższyć cenę pracy proporcjonalnie do tego przekroczenia, nie więcej jednak niż o 10%;

- 2) rozliczenie następuje według kosztów faktycznych (suma kosztów poniesionych przed i po dniu 1 stycznia 1972 r.) z doliczeniem zysku według zasad określonych w przepisach o gospodarce finansowej jednostek badawczych.

3. Do umów związanych z wdrożeniem wyników prac badawczych, zawartych przed wejściem w życie zarządzenia, strony wprowadzą odpowiednie zmiany dostosowujące zasady rozliczeń finansowych z tytułu udziału w efektach ekonomicznych wdrożeń do zasad określonych w ogólnych warunkach umów i zleceń.

§ 7. Traci moc zarządzenie Przewodniczącego Komitetu Nauki i Techniki z dnia 24 sierpnia 1970 r. w sprawie zasad i trybu wydawania zleceń oraz zawierania umów o prace badawcze i umów o wdrożenie wyników tych prac (Monitor Polski Nr 29, poz. 247).

§ 8. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki:
w z. M. Kazimierczuk

Załącznik do zarządzenia Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki z dnia 19 lipca 1972 r. (poz. 219).

OGÓLNE WARUNKI UMÓW I ZLECEŃ

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Prace badawcze powinny być powierzane do wykonania w formie:

- 1) umowy,
- 2) zlecenia, gdy wykonawcą pracy badawczej jest jednostka podporządkowana jednostce zlecającej.

2. Przy wdrożeniach wyników prac badawczych stosuje się formę umowy.

3. Zarówno przy umowach, jak i przy zleceniach, obowiązuje forma pisemna.

4. Jeżeli zamawiającym prace badawcze jest przedsiębiorstwo, które ma wdrażać wyniki tych prac, może ono zawrzeć z wykonawcą prac badawczych jedną umowę, obejmującą łącznie wykonanie prac badawczych i wdrożenie.

§ 2. Przy zawieraniu umów oraz wydawaniu zleceń należy zapewnić pierwszeństwo pracom objętym problemami węzłowymi lub innymi zadaniami wynikającymi z narodowego planu gospodarczego, a w następnej kolejności problemami resortowymi i branżowymi.

§ 3. Jednostki odpowiedzialne za rozwiązanie problemu, jednostki koordynujące oraz jednostki współpracujące powinny ze sobą współdziałać w okresie poprzedzającym ustalenie planu koordynacyjnego problemu i zawarcie umów o realizację zadań objętych problemem, jak również przy wykonywaniu tych umów, mając na względzie obowiązki wynikające z narodowego planu gospodarczego, a w szczególności z planu rozwoju nauki i techniki. Współpraca ta na etapie przygotowania projektów planów koordynacyjnych polega na wstępnym ich uzgodnieniu, dokonanym odrębnie na piśmie lub w formie podpisanej przez obie strony klau-

zuli na projekcie planu koordynacyjnego, lub też w formie protokołu konferencji uzgadniającej projekt tego planu.

II. Tryb udzielania zleceń i zawierania umów.

§ 4. 1. Całość prac badawczych wchodzących w skład określonego problemu jednostka odpowiedzialna za rozwiązanie tego problemu przekazuje do wykonania wyznaczonej do tego problemu jednostce koordynującej:

- 1) w formie zlecenia, zwanego dalej „zleceniem generalnym” — jeżeli jednostka koordynująca jest podporządkowana jednostce odpowiedzialnej,
- 2) w formie umowy, zwanej dalej „umową generalną” — w pozostałych wypadkach.

2. Podstawę zlecenia generalnego lub umowy generalnej stanowi zatwierdzony plan koordynacyjny problemu.

3. Na podstawie zlecenia generalnego lub umowy generalnej jednostka koordynująca zawiera z jednostkami współpracującymi umowy o wykonanie zadań szczegółowych (tematów, podtematów lub ich etapów) wymienionych w planie koordynacyjnym problemu, a nie przewidzianych do wykonania przez jednostkę koordynującą.

4. Jeżeli prace badawcze mają być wykonywane przez jednostkę budżetową bez odpłatności, zaleca się zawieranie porozumień uwzględniających odpowiednio dane wymienione w § 12 z wyłączeniem postanowień dotyczących rozliczeń finansowych.

§ 5. 1. Po otrzymaniu zlecenia generalnego lub podpisaniu umowy generalnej jednostka koordynująca zamawia u jednostek współpracujących wykonanie zadań szczegółowych, określając dane niezbędne do przygotowania projek-

tów umów, a jeżeli nie można jeszcze określić szczegółowo danych niezbędnych do wykonania niektórych zadań objętych rozwiązywaniem problemem — niezwłocznie po uzyskaniu tych danych.

2. Jednostka współpracująca obowiązana jest niezwłocznie rozpatrzyć zamówienie i przesłać zamawiającemu projekt umowy w 3 egzemplarzach, w terminie nie przekraczającym 45 dni od dnia otrzymania zamówienia, jeżeli strony nie ustalą innych terminów.

3. Jeżeli jednostka współpracująca nie przyjmie zamówienia, wówczas obowiązana jest przesłać zamawiającemu zawiadomienie o odmowie wraz z uzasadnieniem w terminie nie przekraczającym 30 dni od dnia otrzymania zamówienia.

4. Jednostka współpracująca przy rozwiązywaniu problemu nie może odmówić zawarcia umowy, jeżeli zakres zadań i środków oraz terminy wykonania zadania są zgodne z zatwierdzonym planem koordynacyjnym tego problemu i były przez nią wstępnie uzgodnione z jednostką koordynującą.

§ 6. 1. Jeżeli zamawiający godzi się na zawarcie umowy według otrzymanego jej projektu, podpisuje umowę w ciągu 14 dni od dnia otrzymania projektu i zwraca 2 jej egzemplarze jednostce współpracującej. Jeżeli zamawiający nie zgadza się z poszczególnymi postanowieniami umowy, sporządza protokół rozbieżności i w tym samym terminie wysyła go jednostce współpracującej.

2. Jeżeli zamawiający nie prześle jednostce współpracującej podpisanej umowy lub protokołu rozbieżności w terminie podanym w ust. 1, umowę uważa się za zawartą w brzmieniu zaproponowanym przez jednostkę współpracującą.

§ 7. 1. Jeżeli w ciągu 14 dni od dnia przesłania protokołu rozbieżności do jednostki współpracującej strony nie uzgodnią spornych kwestii i nie podpiszą umowy, każda z nich może skierować spór na drogę postępowania arbitrażowego (spór przedumowny).

2. Niewniesienie sporu do komisji arbitrażowej najpóźniej w ciągu 30 dni od upływu 14-dniowego terminu, o którym mowa w ust. 1, jest równoznaczne z zawarciem umowy na warunkach określonych przez jednostkę współpracującą.

§ 8. Przed wystąpieniem ze sporem przedumownym strona kierująca wnioskiem powinna za pośrednictwem swej jednostki nadrzędnej podjąć próbę uzgodnienia rozbieżności.

§ 9. Prowadzenie sporów przedumownych nie może powodować zwłoki w rozpoczęciu prac przez jednostkę współpracującą. Tymczasową podstawą do podjęcia prac są dane przekazane przez zamawiającego (§ 5 ust. 1).

§ 10. Przepisy §§ 3—9 mają odpowiednie zastosowanie do jednostek koordynujących i współpracujących II stopnia. Jednostki koordynujące II stopnia podejmują czynności, o których mowa w §§ 3—9, na podstawie właściwego wycinka planu koordynacyjnego problemu oraz na podstawie umowy zawartej z jednostką koordynującą I stopnia.

§ 11. Do prac badawczych o charakterze niepełnych cykli rozwojowych mają odpowiednie zastosowanie przepisy §§ 3—8.

III. Treść zlecenia i umowy.

§ 12. 1. Umowa o pracę badawczą lub zlecenie — poza danymi dotyczącymi oznaczenia stron i daty udzielenia zlecenia lub zawarcia umowy — powinny zawierać między innymi:

- 1) zakres rzeczowy prac badawczych objętych umową (zleceniem),
- 2) warunki (założenia naukowo-techniczne) wykonywania prac badawczych, jak również żądane ich rezultaty, np. parametry bądź graniczne wskaźniki techniczne i ekonomiczne rozwiązania mającego stanowić wynik pracy (chyba że nie jest to możliwe i uzasadnione charakterem i przedmiotem pracy),
- 3) termin wykonania całości prac badawczych stanowiących przedmiot umowy (zlecenia),
- 4) wynagrodzenie wykonawcy (cenę pracy),
- 5) ewentualny podział pracy badawczej na części (etapy) stanowiące przedmiot odrębnego odbioru i rozliczenia wraz z terminami rozpoczęcia i zakończenia poszczególnych etapów oraz wysokością wynagrodzenia za daną część (etap) pracy,
- 6) formę zakończenia i sposób wykorzystania prac badawczych,
- 7) sposób i terminy odbiorów i rozliczeń,
- 8) postanowienie o obowiązku wyznaczenia przedstawiciela upoważnionego do kontroli przebiegu prac i do przyjęcia pracy badawczej.

2. Poza postanowieniami wymienionymi w ust. 1 umowa powinna zawierać określenie skutków jej niewykonania lub nienależytego wykonania, a w szczególności postanowienia o karach umownych.

3. Przy pracach badawczych nie objętych cennikami — jeżeli uzasadnia to charakter i przedmiot pracy — w zleceniu lub w umowie można przewidzieć, iż w granicach dopuszczalnych stawek zysku ustalona w zleceniu lub w umowie na podstawie kalkulacji wstępnej wysokość wynagrodzenia (cena pracy) zostanie przy rozliczeniu końcowym podwyższona lub obniżona, w zależności od stwierdzonych przy odbiorze korzystniejszych lub mniej korzystnych od założonych w zleceniu lub w umowie parametrów techniczno-ekonomicznych rozwiązania stanowiącego wynik pracy. Zmiana ceny umownej z powyższego tytułu może być wprowadzona niezależnie od odszkodowań i kar umownych.

4. Plan koordynacyjny problemu jest integralną częścią umowy generalnej lub zlecenia generalnego.

IV. Obowiązki stron.

§ 13. Wykonawca prac badawczych obowiązany jest do wykonania przewidzianych w umowie (zleceniu) prac badawczych zgodnie z wymaganiami określonymi przez zamawiającego i osiągnięciami współczesnej wiedzy technicznej.

§ 14. W razie niemożności rozpoczęcia lub w razie przerwy w wykonaniu umowy (zlecenia) z powodu niedotrzymania przez zamawiającego zobowiązań umownych, termin wykonania prac badawczych ulega przesunięciu o okres przerwy lub opóźnienia rozpoczęcia pracy.

§ 15. Wykonawca prac badawczych obowiązany jest przekazać zamawiającemu w umówionym terminie wykonaną pracę w całości lub częściami, zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie (zleceniu).

§ 16. Zmiana umowy (zlecenia) o pracę badawczą, powodująca konieczność zmiany planu, może nastąpić po dokonaniu odpowiedniej zmiany planu w obowiązującym trybie,

V. Kontrola wykonywanych prac badawczych oraz odbiór tych prac.

§ 17. 1. Zamawiający ma prawo kontrolować postępy wykonywanej pracy badawczej oraz jakość jej wyników. Na żądanie zamawiającego wykonawca prac badawczych powinien informować go o przebiegu prac.

2. Jeżeli wykonawca pracy badawczej prowadzi te prace w sposób sprzeczny z umową (zleceniem), zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonania i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin.

§ 18. 1. Jeżeli w toku wykonywania pracy badawczej wykonawca dojdzie do wniosku, że kontynuacja tej pracy jest niecelowa, ponieważ końcowy wynik będzie niezgodny z założeniami, ma on obowiązek niezwłocznie powiadomić o tym zamawiającego.

2. W wypadku, o którym mowa w ust. 1, strony obowiązane są w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia rozpatrzyć celowość kontynuowania pracy, ustalając jednocześnie stopień jej zaawansowania. Przy rozpatrywaniu tej sprawy zamawiający może zasięgnąć opinii rady naukowej (rady technicznej) wykonawcy prac badawczych; ostateczna decyzja o przerwaniu (zaniechaniu) pracy należy do zamawiającego.

3. Stan zaawansowania prac w chwili ich przerwania powinien być ustalony w protokole sporządzonym z udziałem zamawiającego. O terminie sporządzenia protokołu wykonawca prac badawczych zawiadamia zamawiającego na piśmie co najmniej na 3 dni przed tym terminem.

4. W razie niestawienia się przedstawiciela zamawiającego w wyznaczonym terminie wykonawca prac badawczych sporządza komisyjnie jednostronny protokół.

§ 19. 1. Wykonawca prac badawczych jest obowiązany zawiadomić zamawiającego o zakończeniu każdego etapu pracy badawczej wymienionego w umowie (zleceniu) i stanowiącego odrębny przedmiot rozliczeń oraz o wykonaniu całości pracy.

2. W razie podziału pracy badawczej na części (etapy) w umowie należy ponadto przewidzieć obowiązek sporządzenia po zakończeniu poszczególnych etapów pracy badawczej krótkiej informacji umożliwiającej rozliczenie etapu i zawierającej zwięzłą ocenę postępu pracy, a zwłaszcza ocenę dającą podstawę do podjęcia decyzji o celowości kontynuowania dalszych badań.

3. Odbiór wykonanych prac powinien się odbywać komisyjnie i powinien być stwierdzony w formie protokołu zdawczo-odbiorczego.

4. Jeżeli zamawiający nie odebrał pracy w terminie 21 dni od dnia zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, wykonawca ma prawo sporządzić jednostronny protokół, który stanowi podstawę dokonania rozliczeń.

§ 20. 1. W protokole zdawczo-odbiorczym należy podać:

- 1) skład komisji dokonującej odbioru pracy badawczej, w której powinni brać udział przedstawiciele strony przekazującej i strony odbierającej oraz przedstawiciele jednostek, w których praca ma być wykorzystana (wdrożona),
- 2) datę, miejsce i przedmiot odbioru oraz wykaz dokumentów stanowiących podstawę wykonania umowy (zlecenia),

3) ustalenia komisji dotyczące wyników pracy badawczej oraz ocenę zgodności wykonania z warunkami umowy (zlecenia),

4) wnioski i zastrzeżenia.

2. W części protokołu dotyczącej wyników pracy badawczej i oceny jakości jej wykonania (ust. 1 pkt 3) należy:

- 1) dokonać oceny poziomu wykonania pracy badawczej będącej przedmiotem umowy (zlecenia),
- 2) określić wyniki analizy dotyczącej czystości i zdolności patentowej wyników pracy badawczej,
- 3) zamieścić ewentualny wykaz niezbędnych do wprowadzenia poprawek i uzupełnień.

3. Jeżeli dokonanie analizy dotyczącej czystości i zdolności patentowej miałoby uniemożliwić odebranie pracy badawczej w ustalonym terminie, jednostka nadrzędna nad wykonawcą prac badawczych może wyznaczyć dodatkowy termin na dokonanie zadań określonych w ust. 2 pkt 2. Termin ten powinien się kończyć przed datą przewidzianą do rozpoczęcia prac wdrożeniowych.

4. Szczegółowy wykaz niezbędnych poprawek i uzupełnień, o których mowa w ust. 2 pkt 3, powinien być złożony przez zamawiającego w ciągu 14 dni od dnia podpisania protokołu zdawczo-odbiorczego lub doręczenia zamawiającemu jednostronnego protokołu, o którym mowa w § 19 ust. 4.

VI. Odpowiedzialność za wykonanie prac badawczych.

§ 21. 1. Wykonawca prac badawczych jest obowiązany do bezpłatnego wykonania w terminie uzgodnionym z zamawiającym wszelkich poprawek i uzupełnień, o których mowa w § 20 ust. 2 pkt 3.

2. Po upływie wyznaczonego terminu zamawiający może bądź odstąpić od umowy, bądź dokonać lub zlecić dokonanie poprawek i uzupełnień na koszt wykonawcy, bądź też na jego koszt powierzyć dalsze wykonywanie pracy badawczej innemu wykonawcy.

3. W razie odstąpienia od umowy lub powierzenia wykonania pracy badawczej innej jednostce zamawiający może żądać zwrotu dostarczonych dokumentów i materiałów oraz wydania dotychczasowych wyników rozpoczętej pracy.

§ 22. 1. Jeżeli praca była wykonywana na podstawie umowy i w toku dokonywania odbioru lub w okresie 2 lat po dokonaniu odbioru stwierdzono, że przedmiot umowy ma wady, to zamawiający może:

- 1) jeżeli wykonana praca badawcza ma wady, które dadzą się usunąć:
 - a) odmówić przyjęcia przedmiotu umowy do czasu usunięcia wad uniemożliwiających realizację zadania,
 - b) przyjąć przedmiot umowy z wadami, ewentualnie obniżając odpowiednio wynagrodzenie za ten przedmiot,
 - c) przyjąć przedmiot umowy, wyznaczając wykonawcy pracy badawczej odpowiedni termin na usunięcie wad,
- 2) jeżeli wykonana praca badawcza ma wady, które nie dadzą się usunąć:
 - a) odstąpić od umowy, w razie gdy wady są tego rodzaju, że uniemożliwiają zgodny z przeznaczeniem użytek przedmiotu umowy, zawiadamiając o tym jednostkę nadrzędną nad wykonawcą prac badawczych,

- b) nie odstępując od umowy i zachowując prawo do kar umownych za zwłokę żądać wykonania przedmiotu umowy po raz drugi,
- c) przyjąć przedmiot umowy, obniżając odpowiednio wynagrodzenie za ten przedmiot.

2. Jeżeli wada wyszła na jaw w ciągu 2 lat po odbiorze pracy, należy bezzwłocznie zawiadomić o tym wykonawcę prac badawczych. O terminie i miejscu oględzin mających na celu stwierdzenie istnienia wady należy zawiadomić wykonawcę prac badawczych na piśmie na 10 dni naprzód. Istnienie wady powinno być stwierdzone protokolarnie. Zamawiający traci uprawnienia z tytułu rękojmi za wady, jeżeli nie zawiadomi wykonawcy pracy badawczej niezwłocznie po wykryciu tych wad.

3. Koszty związane z zastępczym usunięciem wad obciążają wykonawcę pracy badawczej.

4. Zamawiający, który bezzasadnie pobrał od wykonawcy pracy badawczej kwotę, o której mowa w ust. 3, powinien zwrócić ją niezwłocznie.

5. Niezależnie od uprawnień, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a), zamawiający ma prawo do kar umownych, o których mowa w § 24, i do ewentualnego odszkodowania uzupełniającego.

§ 23. Jeżeli wykonana na podstawie zlecenia praca badawcza ma wady ujawnione w toku jej odbioru lub po odbiorze, zamawiający może zlecić wykonawcy pracy badawczej usunięcie tych wad bądź przekazać usunięcie wad innemu wykonawcy, bądź też przyjąć przedmiot zlecenia z wadami, obniżając odpowiednio wynagrodzenie.

VII. Odpowiedzialność odszkodowawcza.

§ 24. 1. W razie niewykonania lub nienależytego wykonania umowy każdej ze stron należy się kara umowna w zastrzeżonej na ten wypadek w umowie wysokości, bez względu na wysokość poniesionej szkody. Poszkodowany może ponadto dochodzić wyrównania szkody przekraczającej kwotę zastrzeżonej kary umownej.

2. Jeżeli praca badawcza została wykonana w znacznej części należycie, wykonawca może żądać zmniejszenia kary umownej; to samo dotyczy wypadku, gdy kara umowna jest rażąco wygórowana.

3. Kara umowna, a także ewentualne odszkodowanie należy się również, gdy niewykonanie umowy całkowicie lub częściowo nastąpiło wskutek decyzji jednostki nadrzędnej lub organu naczelnego, któremu podlega strona zobowiązana.

VIII. Rozliczenia i wynagrodzenia za prace badawcze.

§ 25. 1. Z uwzględnieniem przepisów rozdziału IX (§§ 28—30) rozliczenia za prace badawcze (etapy prac) wykonywane na podstawie zleceń lub umów dokonywane są zgodnie z zasadami ustalonymi w przepisach o gospodarce finansowej jednostek wykonujących pracę badawczą, na podstawie faktur sporządzonych po wykonaniu pracy (etapu).

2. Zasady sporządzania kalkulacji i ustalania cen za prace badawcze regulują odrębne przepisy.

3. Wystawienie faktury następuje w ciągu 7 dni od dnia sporządzenia protokołu zdawczo-odbiorczego lub jednostronnych protokołów, o których mowa w § 18 ust. 4 i w § 19 ust. 4, bądź protokołu przerwania pracy, stosownie do

przepisu § 18 ust. 3. W terminie 60 dni od dnia sporządzenia protokołu wykonawca pracy badawczej powinien sporządzić kalkulację wynikową pracy i na tej podstawie dokonać w razie potrzeby korekty rozliczeń finansowych zgodnie z przepisami określonymi w ust. 1.

§ 26. Jeżeli wykonanie pracy badawczej objętej zleceniem lub umową zostało przerwane z przyczyn niezależnych od wykonawcy albo doszło do rozwiązania umowy zgodnie z § 18, zamawiający obowiązany jest zapłacić należność za wykonaną część pracy w wysokości faktycznie poniesionych przez wykonawcę nakładów. Jeżeli przerwanie pracy lub odstąpienie od umowy nastąpiło z winy zamawiającego, wysokość tej należności powiększa się o planowany narzut zysku.

§ 27. Otrzymanie negatywnego wyniku pracy badawczej wykonanej zgodnie ze zleceniem lub z umową nie zwalnia zamawiającego od obowiązku zapłaty za wykonaną pracę, chyba że w zleceniu lub w umowie ustalono inaczej.

IX. Uprozczone zasady umów, zleceń i rozliczeń.

§ 28. 1. Prace badawcze, których planowany koszt wykonania — po wyłączeniu wartości aparatury specjalnej nabywanej oraz wartości kooperacji — nie przekracza 100 tys. zł, mogą być wykonywane na podstawie pisemnego potwierdzenia zamówienia, które wykonawca powinien przesłać zamawiającemu w ciągu 21 dni od dnia otrzymania zamówienia, określając jednocześnie termin wykonania, planowane koszty i cenę pracy, a przy pracach objętych cennikami — tylko cenę pracy z powołaniem się na odpowiednią pozycję cennika oraz termin wykonania.

2. Jeżeli zamawiający w ciągu 14 dni od dnia otrzymania potwierdzenia nie zgłosi zastrzeżeń do proponowanej ceny lub terminu, cenę tę i termin uważa się za uzgodnione.

3. Rozliczenie następuje po wykonaniu i odbiorze pracy według ceny uzgodnionej; wykonawca nie sporządza indywidualnej kalkulacji wynikowej tej pracy.

§ 29. 1. Przy pracach badawczych (usługach, świadczeniach) o charakterze jednorodnym i powtarzalnym, wykonywanych systematycznie dla określonego odbiorcy, może być stosowana forma zlecenia zbiorczego bądź umowy zbiorczej, ujmującej ogół takich prac wykonywanych dla tego samego odbiorcy w przyjętym okresie kalendarzowym rocznym lub półrocznym.

2. W zleceniu bądź umowie zbiorczej określa się limit zapłaty za ogół prac przypadających do wykonania w przyjętym okresie kalendarzowym. W granicach tego limitu rozliczenia dokonywane są w terminach przewidzianych w umowie (zleceniu) lub po upływie przyjętego okresu kalendarzowego na podstawie kosztów faktycznie poniesionych w okresie rozliczeniowym z doliczeniem do faktycznych kosztów stawki zysku według zasad określonych w przepisach dotyczących gospodarki finansowej jednostki wykonującej pracę. Jeżeli faktyczne koszty z doliczeniem zysku przekroczą ustalony umownie limit, a strony nie uzgodnią inaczej, podstawą do ostatecznych rozliczeń jest kwota przewidziana limitem.

3. Zasady podane w ust. 1 i 2 mogą być odpowiednio stosowane także do działalności ogólnotechnicznej, dającej się wydzielić jako odrębne zadania (§ 3 ust. 2 pkt 1 zarządzenia).

§ 30. Jeżeli prace badawcze mają być wykonywane w cyklu dłuższym niż rok, bez możliwości podziału pracy na etapy podlegające odrębnemu odbiorowi, a ponadto zachodzą trudności w ustaleniu z góry szczegółowych założeń wykonawczych i dokładnego terminu wykonania, mogą być stosowane następujące uproszczone zasady umów (zleceń):

- 1) w umowie (zleceniu) ustala się tylko ogólne założenia wykonawcze, orientacyjny termin wykonania pracy oraz ogólny limit zapłaty za pracę oparty na szacunku nakładów,
- 2) w uzgodnionych terminach strony weryfikują i uściślają pierwotne ustalenia zawarte w zleceniu (umowie); w wyniku weryfikacji może nastąpić także zaniechanie dalszych prac,
- 3) w granicach limitu odpłatności strony rozliczają się w terminach uzgodnionych w umowie (zleceniu) na podstawie kosztów faktycznie poniesionych w okresie rozliczeniowym, z doliczeniem do faktycznych kosztów stawki zysku według zasad określonych w przepisach dotyczących gospodarki finansowej jednostek badawczych. Jeżeli faktyczne koszty z doliczeniem zysku przekraczają ustalony umownie limit, a strony nie uzgodnią inaczej, podstawą do ostatecznych rozliczeń jest kwota przewidziana limitem.

X. Umowy związane z wdrażaniem wyników prac badawczych.

§ 31. Do umów o wdrożenie w zakresie trybu postępowania mają odpowiednie zastosowanie przepisy rozdziału II. Do innych prac — poza pomocą autorską — związanych z wdrożeniem, a wykonywanych przez jednostki badawcze na zamówienie przedsiębiorstw wdrażających, mogą być odpowiednio stosowane ogólne warunki umów i zleceń.

§ 32. 1. Umowa o wdrożenie powinna być zawierana w miarę możliwości przed rozpoczęciem pracy badawczej, nie później jednak niż przed rozpoczęciem prac wdrożeniowych.

2. Umowa o wdrożenie — poza oznaczeniem stron, daty i miejsca zawarcia umowy — powinna zawierać:

- 1) szczegółowy zakres niezbędnej pomocy autorskiej wykonawcy pracy badawczej przy pracach wdrożeniowych na rzecz przedsiębiorstwa, terminy i formy udzielania tej pomocy oraz ogólny limit odpłatności za tę pomoc,
- 2) termin uruchomienia przez przedsiębiorstwo produkcji w skali przemysłowej (z ewentualnym określeniem także orientacyjnego harmonogramu osiągnięcia założonej w dokumentacji technicznej zdolności produkcyjnej i innych wskaźników ekonomiczno-technicznych nowej produkcji),
- 3) zobowiązanie przedsiębiorstwa do przestrzegania w produkcji założeń technologicznych, wynikających z przekazanej dokumentacji i wskazówek nadzoru autorskiego. Jeżeli w chwili podpisywania umowy o wdrożenie niektóre z powyższych danych nie mogą być jeszcze ustalone w sposób ścisły i ostateczny, należy podać dane orientacyjne oraz odpowiednie klauzule, określające sposób i terminy uściślenia tych danych.

3. Wynagrodzenie za pomoc autorską dla wykonawcy pracy badawczej przy pracach wdrożeniowych ustala się w granicach ogólnego limitu odpłatności (ust. 2 pkt 1) na podstawie faktycznie poniesionych kosztów (łącznie z kosztami ogólnymi) z uwzględnieniem narzutu zysku stosowanego przy rozliczeniach za prace badawcze.

4. Jeżeli wdrożenie ma wynikać z rozwiązania problemu, umowę z przedsiębiorstwem wdrażającym zawiera i inicjatywę w tej sprawie podejmuje jednostka koordynująca lub wskazana przez nią jednostka współpracująca; w tym wypadku można również, zamiast sporządzania odrębnej umowy wdrożeniowej, uwzględnić jej treść, potwierdzoną przez zainteresowane strony, w planie koordynacyjnym problemu.

5. Przedsiębiorstwo, które ma wdrożyć wyniki pracy badawczej, upoważnione jest do udziału:

- 1) w czynnościach poprzedzających zawarcie umowy (wydanie zlecenia) o prace badawcze, w szczególności gdy chodzi o ustalenie warunków wykonywania prac i określenie pożądanych ich rezultatów (parametrów rozwiązania),
- 2) w kontroli postępu wykonywanych prac badawczych oraz jakości ich wyników,
- 3) w odbiorze zakończonych prac badawczych.

§ 33. 1. Jeżeli jednostką wykonującą pracę badawczą (a przy zadaniach objętych problemem — jednostką koordynującą lub wskazana przez nią jednostka współpracująca), zwana dalej „wykonawcą pracy badawczej”, upoważniona jest do tworzenia funduszu efektów wdrożeniowych, umowa o wdrożenie, oprócz danych wymienionych w § 32 ust. 2 i danych wymienionych w § 13—15 uchwały, powinna określać ponadto:

- 1) sposób obliczania i weryfikowania efektów ekonomicznych wdrożenia, jako podstawę odpisów (wpłat udziału) na fundusz efektów wdrożeniowych, tworzony u wykonawcy zgodnie z wytycznymi resortowymi,
- 2) okres dokonywania odpisów oraz ich wysokość w kolejnych latach,
- 3) terminy wpłat równowartości odpisów przez przedsiębiorstwo,
- 4) wysokość udziału przedsiębiorstwa wdrażającego w funduszu efektów wdrożeniowych (część przeznaczona na nagrody dla pracowników przedsiębiorstwa biorących bezpośredni udział we wdrażaniu) oraz terminy przekazywania odpowiednich kwot z tego tytułu,
- 5) dodatkowe wzajemne zobowiązania niezbędne do wykonania umowy i skutki ich niewykonania lub nienależytego wykonania.

2. Zobowiązania (ust. 1 pkt 5) mogą dotyczyć w szczególności:

- 1) w odniesieniu do wykonawcy pracy badawczej — dotrzymania terminu przekazania opracowania, osiągnięcia określonych parametrów techniczno-ekonomicznych rozwiązania (co powinno być stwierdzone w momencie odbioru pracy badawczej), a ewentualnie także osiągnięcia określonych parametrów eksploatacyjnych po wdrożeniu wyniku pracy (pod warunkiem przestrzegania przez przedsiębiorstwo wskazówek nadzoru autorskiego),
- 2) w odniesieniu do przedsiębiorstwa wdrażającego — dotrzymania terminu wdrożenia wyniku pracy, przestrzegania po uruchomieniu produkcji przemysłowej wskazówek nadzoru autorskiego oraz osiągania zaplanowanych rozmiarów produkcji i sprzedaży w wyznaczonych terminach.

Sankcje cywilne mogą polegać na zobowiązaniu się jednej strony do wypłacenia drugiej stronie określonego w umowie odszkodowania i kary umownej w razie niedotrzy-

mania warunków umowy. W szczególności można w umowie przewidzieć, że w razie niewdrożenia wyniku pracy badawczej wyłącznie z winy przedsiębiorstwa będzie ono zobowiązane do przekazania wykonawcy pracy badawczej:

- a) określonej części kwoty, jaka by przysługiwała wykonawcy pracy badawczej w wypadku terminowego wdrożenia jej wyników oraz osiągnięcia zaplanowanych rozmiarów produkcji i sprzedaży, albo
- b) określonego odsetka wartości pracy badawczej.

§ 34. Zgodnie z § 9 ust. 1 pkt 4 uchwały jednostki badawczej mogą zawierać umowy z zainteresowanymi jednostkami o przekazanie im do wykorzystania w drodze upowszechniania wyników gotowych prac badawczych i pobierać za nie opłaty zgodnie z § 11 ust. 4 uchwały. Jeżeli z wykonaniem tych umów wiążą się dodatkowe świadczenia jednostki badawczej dotyczące przystosowania przekazywanych wyników pracy do aktualnych potrzeb zamawiającego, do umów tych stosuje się odpowiednio przepisy niniejszych ogólnych warunków umów i zleceń odnoszące się do umów o wykonanie prac badawczych.

220

ZARZĄDZENIE MINISTRA NAUKI, SZKOLNICTWA WYŻSZEGO I TECHNIKI

z dnia 19 lipca 1972 r.

w sprawie sporządzania kalkulacji wstępnej prac badawczych.

Na podstawie § 10 ust. 1 uchwały nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządzenie reguluje zasady sporządzania kalkulacji wstępnej prac badawczych wykonywanych na podstawie umów (zleceń) przez jednostki badawcze określone w § 1 ust. 1 uchwały nr 21 Rady Ministrów z dnia 27 stycznia 1972 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek badawczych (Monitor Polski Nr 9, poz. 59), zwanej dalej „uchwałą”.

2. Przy pracach badawczych wchodzących w skład problemów (przez „problem” należy rozumieć kompleks niezbędnych prac badawczych oraz przedsięwzięć zmierzających do osiągnięcia określonego celu praktycznego lub poznawczego bądź obu tych celów jednocześnie) kalkulację wstępną według zasad niniejszego zarządzenia sporządza się dla prac będących przedmiotem umów (zleceń) pomiędzy jednostkami koordynującymi a jednostkami współpracującymi, jak również dla prac, które mają być wykonane we własnym zakresie przez jednostkę koordynującą we wszystkich wypadkach, gdy wykonawcą pracy badawczej jest jednostka badawcza.

§ 2. 1. Kalkulacja wstępna pracy badawczej służy przede wszystkim za podstawę uzgodnienia między wykonawcą a zamawiającym wynagrodzenia wykonawcy za pracę (ceny pracy).

2. Kalkulacja wstępna oprócz kosztu własnego obejmuje także planowany narzut zysku ustalony w sposób i w wysokości zgodnej z przepisami o gospodarce finansowej jednostek badawczych.

3. Projekt kalkulacji wstępnej sporządza wykonawca pracy badawczej na podstawie danych zamawiającego.

§ 3. 1. Jeżeli zamawiana praca badawcza dzieli się na wymienione w umowie (zleceniu) części (etapy), stanowiące przedmiot odrębnego odbioru i rozliczenia, kalkulacja wstępna powinna uwzględniać ten podział.

2. W razie występowania obiektywnych trudności w określeniu z góry kosztów dalszych części (etapów) pracy badawczej, można wyodrębnić jedynie te części (etapy), które mają być rozpoczęte w pierwszym roku kalendarzo-

wym, z tym że koszty następnych części (etapów) będą zaplanowane i podane do wiadomości zamawiającemu w terminach umożliwiających uwzględnienie ich w planach na kolejne dalsze lata kalendarzowe.

3. Przy umowach (zleceniach) nie przewidujących podziału pracy na części (etapy), ale obejmujących okres dłuższy od roku, ogólna wartość pracy powinna być uwidoczniiona z orientacyjnym podziałem co najmniej na poszczególne lata kalendarzowe. Przepis ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 4. 1. Z uwzględnieniem przepisów § 5 ramowy układ kalkulacyjny kosztów prac badawczych obejmuje następujące pozycje:

- 1) wynagrodzenia bezpośrednie,
- 2) materiały bezpośrednie,
- 3) inne koszty bezpośrednie,
- 4) aparatura specjalna,
- 5) kooperacja,
- 6) koszty ogólne.

2. Do pozycji 1 — „wynagrodzenia bezpośrednie” zalicza się zarówno osobowy, jak i bezosobowy fundusz płac (fundusz honorariów), wiążący się w sposób bezpośredni z realizacją pracy badawczej objętej umową (zleceniem). W pozycji tej uwzględnia się ponadto narzut z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne. Wynagrodzenia bezpośrednie związane z wykonaniem danej pracy oblicza się w kalkulacji wstępnej mnożąc przewidywaną liczbę efektywnych jednostek czasu pracy przez odpowiednią stawkę płac przypadającą na jednostkę nominalnego czasu pracy. Zasady ewidencji czasu pracy w jednostkach badawczych ustalają we własnym zakresie kierownicy poszczególnych jednostek, uwzględniając potrzeby związane z rozliczeniem kosztów działalności oraz z kalkulacją zamawianych prac, jako podstawą do określania ich cen i dokonywania rozliczeń finansowych z zamawiającymi (finansowanie przedmiotowe). Możliwe jest przy tym wprowadzenie między innymi następujących uproszczeń:

- jednostką ewidencyjną czasu pracy może być roboczo-godzina, roboczo-dzień lub — w jednostkach prowadzących badania o szczególnie długim cyklu — roboczo-miesiąc,